

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI**

**SAMARQAND VILOYATI XALQ TA'LIM XODIMLARINI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI OSHIRISH
HUDUDIIY MARKAZI**

**MAKTABGACHA, BOSHLANG'ICH VA MAXSUS TA'LIM
KAFEDRASI**

**BOSHLANG'ICH SINFLARDA TESTLARDAN
FOYDALANISH**

*(Umumiy o'rta ta'lim boshlang'ich sinf o'qituvchilari
uchun uslubiy ko'rsatma)*

SAMARQAND – 2020

O.Tuxtayev – Samarqand VXTXQTUMOHM Maktabgacha, boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrası assistenti «Boshlang'ich sinflarda testlardan foydalanish» (*Umumiy o'rta ta'lim boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun ko'rsatma*) Samarqand VXTXQTUMOHM, 2020-yil, 28 bet.

Muharrir: **J.Eshquvvatov** – Samarqand VXTXQTUMOHM Ilg'or tajriba va xalqaro hamkorlik ilmiy-axborot tadqiqotlar bo'limi boshlig'i

Taqrizchilar: **N.Kiyamov** – SamDU, pedagogika kafedrası Dotsenti DsC falsafa doktori.

M.Raximqulova-Samarqand VXTXQTUMOHM maktabgacha, boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrası mudiri. dotsenti.

Ushbu uslubiy ko'rsatma umumiy o'rta ta'lim boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun mo'ljallangan bo'lib, avvalo test va uning turlari haqida ma'lumotga ega bo'ladilar, boshlang'ich sinf matematika darslarida testlardan foydalanish usullari bilan tanishadilar.

Uslubiy ko'rsatma hududiy markaz Ilmiy-uslubiy kengashining 2020 yil 27 iyuldagi 6.3-5 sonli yig'ilish qarori bilan nashr etishga ruxsat berilgan.

KIRISH

“Ta’lim to’g’risida”gi Qonun va “ Kadrlar tayyorlash milliy dasturi” asosida tuzilgan Umumiy o’rta ta’limning “Davlat ta’lim standartlari” Respublikamizda umumiy o’rta ta’limni tashkil etish va rivojlantirishning asosiy yo’nalishlarini belgilab berdi. Bu ishlar, shubhasiz, respublikamiz xalq ta’limi hayotida katta voqelik bo’ldi. Zero, uni tayyorlash respublikamizning aql-zakovat va salohiyatini rivojlantirish, jamiyat, oila va davlat oldidagi o’z mas’uliyatini anglaydigan har jihatdan barkamol erkin shaxsni shakllantirish maqsadini ko’zlaydi.

Binobarin, milliy tiklanish mafkurasiga asoslanishi zarur bo’lgan ta’lim-tarbiya, uning yangicha mazmuni va tashkiliy jihatlarini puxta o’ylab ish yuritish joizdir. Qonunda ta’kidlangan bilimdonlik va iste’dodni rag’batlantirish tamoyili bolalardagi bilim va qobiliyatni aniqlash hamda, yuzaga chiqarishga doir dasturlar tayyorlash va amalga qo’llashni taqozo etadi.

Ko’rinib turibdiki, hozir o’rta ta’lim ommaviy umumiy va tanlab olib o’qitilayotgan iste’dodli bolalar uchun alohida maktablarda amalga oshirilmoqda.

Umumta’lim maktablari asosan matematika fanini chuqur o’rganishga yo’nalgan bo’lib, zarur dastur darslik va boshqa qo’llanmalarga bo’lgan ehtiyoj yaqqol sezilib turibdi.

Mazkur dastur “Ta’lim to’g’risida”gi Qonun talablarini va uni amalga oshirish yo’lidagi ehtiyojlarni qondirish maqsadida yaratildi. U kelajakning egasi bo’lgan yoshlarni milliy istiqlol mafkurasida ruhida va ma’naviyati yuksak, erkin va pok insonlar bo’lib yetishuviga xizmat qiladi deb umid qilamiz.

BOSHLANG'ICH MATEMATIKA TA'LIMINING MAQSAD VA VAZIFALARI

Matematika boshlang'ich sinflarda o'rgatiladigan asosiy o'quv fanlaridan bo'lib, Mustaqil O'zbekiston Respublikasi manfaatlari, o'zbekona odob va milliy an'analar ruhi, xalqaro bilimdonlik mezonini, davlatimiz va xalqimiz ehtiyojidan kelib chiqib, tartiblangan ijtimoiy buyurtmalar tizimini bajaradi. Bu vazifalar kichik yoshdagi o'quvchilarni matematika go'zalligi bilan tanishtirish, matematik nutqmadaniyatini tarkib toptirish va uning yordamida yoshlarni hayotga tayyorlashni taqozo etadi. Ya'ni, mantiqiy tafakkur bilan bog'liq ravishda og'zaki va yozma matematik nutqni o'ziga xos aniq, ixcham, sodda va to'g'ri bayon qilish kabi barcha sifatleri bilan rivojlantirish lozim. Boshlang'ich matematika ta'limi bolalarning ma'lum bilim va malakalarni o'zlashtirib olish bilan birga ularda kuzatuvchanlik, idrok, ijodiy tasavvur, diqqat, xotira, tafakkur kabi bilish qobiliyatlarining ilmiy rivojlantirishni ham nazarda tutadi.

Boshlang'ich matematika ta'limining asosini butun nomanfiy sonlari ustida bajariladigan to'rt arifmetik amal hamda puxta o'zlashtirilgan og'zaki va yozma hisoblash usullari, asosiy miqdorlar va ular orasidagi munosabatlar, yer ustida chamalab va aniq o'lchash, yassi shakllar va ularning o'lchamlari bilan tanishtirish tashkil qiladi.

Matematika darsi bolalarda ilmiy dunyoqarash asoslarining shakllanishiga, bilish qobiliyatlarining rivojlanishiga imkon beradi; o'qish va ijtimoiy foydali mehnatga nisbatan vijdoniy munosabatni, Vatanga muhabbatni tarbiyalaydi. Shuningdek, qat'iy hayotiy nuqtai nazarga ega bo'lgan milliy qadriyatlarni hurmat qiladigan insonlarni tarbiyalashga xizmat qiladi.

Umuman, boshlang'ich sinflar uchun matematika dasturi va darslikni quyidagi talab va qoidalar asosida tuzish maqsadga muvofiq bo'ladi:

a) o'quv ma'lumotlarini qiyinlik darajasiga, o'rganishidan kuzatilgan maqsadga qarab chiziqli yoki halqasimon tarzda muntazam bayon etish;

b) darslik uchun nazariy va amaliy manba sifatida mahalliy va milliy hunarmandchilikka doir axborotlardan, O'rta Osiyo

mutafakkirlari hayotidan olingan tarixiy ma'lumotlardan va o'lkamiz tabiati voqeliklaridan foydalanish;

v) o'quv axborotlarini ko'rsatmali, harakatli, so'z -bayon va mantiqiy savol-javob usullaridan o'rinli foydalanib, o'quvchilarni qisman izlanishlarga jalb etgan holda bayon etish;

g) darslik, metodik qo'llanmalar va boshqa ta'lim vositalarini yaratishga, rivojlanuvchi ta'lim, muammoli ta'lim, dasturlashtirilgan ta'lim, tabaqalashtirib o'qitish va o'quvchi shaxsining kamol topishiga yordam beruvchi imkoniyatlardan o'rinli foydalanish.

Matematikadan o'quv ma'lumotlarining joylanishiga qarab uni o'rganish tartibi o'zgartirib kelingan. Ya'ni, sonlarni o'rgatish asosida chiziqli joylashtirish yotsa, amallarni o'rgatish tariqatida halqasimon joylashtirish yotadi. Sonlarni va amallarni birgalikda o'rgatish usuli kengayib boruvchi burama mix (chiziq) shakliga o'xshaydi, uni hozirgi zamon talabiga mos keladi deb qabul qilish mumkin.

Boshlang'ich sinf o'quvchilariga matematikani muvaffaqiyat bilan o'qitish uchun mehnat faoliyatini boshlovchi o'qituvchi matematika o'qitishning ishlab chiqilgan tizimini, ya'ni boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodikasini egallagan bo'lishi va shu asosda mustaqil ravishda ijodiy ishga kirishishi kerak.

«Metodika» grekcha so'z bo'lib, «metod» degani yo'l demakdir. Matematika metodikasi pedagogika fanlari sistemasiga kiruvchi pedagogika fanining tarmog'i bo'lib, jamiyat tomonidan qo'yilgan o'qitish maqsadlariga muvofiq matematika qonuniyatlarini matematika rivojining ma'lum bosqichida tadqiq qiladi.

Matematika boshlang'ich ta'lim metodikasining predmeti qo'yidagilardan iborat:

1. Matematika o'qitishdan ko'zda tutilgan maqsadlarni asoslash. (nima uchun o'qitiladi).

2. Matematika o'qitish mazmunini ilmiy ishlab chiqish (ya'ni matematikadan qaysi material boshlang'ich sinflarda o'rganilishi, nima uchun aynan shu material tanlanishi, boshlang'ich sinflarda kursning har qaysi ayrim masalasi umumlashtirishning qanday darajasida o'rganilishi, mavzular qanday tartibda o'rganilsa, eng ratsional bo'lishi ko'rsatiladi).

3. O'qitish metodlarini ilmiy ishlab chiqish. (qanday o'qitish kerak, ya'ni o'quvchilar hozirgi kunda zarur bo'lgan bilim, malaka, ko'nikmalarni va aqliy qobiliyatlarini egallab oladigan bo'lishlari uchun o'quv ishlari metodikasi qanday bo'lishi kerak? Masalan, 10 ichida sonlarni qo'shish va ayirishni qanday o'rganish kerak, jumladan, bu mavzuda qo'shishning o'rin almashtirish xossasini qanday ochib berish kerak?).

4. O'qitish vositalarini – darsliklar, didaktik materiallar, ko'rsatma - qo'llanmalar va texnik vositalarni ishlab chiqish (nima yordamida o'qitish?) kerak.

5. Ta'limni tashkil etishni ilmiy ishlab chiqish (darsni va ta'limning darsdan tashqari formalarini qanday o'tkazish?. O'quv ishlarni qanday tashkiliy metodlarda o'tkazish kerak?. O'quv prosessida ta'limiy va tarbiyaviy masalalarni qanday qilib samaraliroq hal qilish kerak?).

Shunday qilib, o'qitishning maqsadlari, mazmuni metodlari, vositalari va shakllari metodik tizimning asosiy komponentlaridir.

Geometrik material asosan o'quvchilarni eng sodda geometrik figuralar bilan tanishtirish, ularning fazoviy tasavvurlarini o'stirish, shuningdek arifmetik qonuniyatlarni, bog'lanishlarni ko'rsatmali konkret illyustratsiyalash maqsadlariga xizmat qiladi. 1- sinfdan boshlab to'g'ri chiziq, siniq chiziq, kesmalar ko'pburchaklar, ularning elementlari, to'g'ri burchak, kvadrat kabi geometrik figuralarni o'rganiladi. O'quvchilar bu geometrik figuralarni tasavvur qila olishi, ularni atashni va katak qog'ozga sodda yasashlarni o'rganib olishlari kerak. Bundan tashqari, ular kesma, siniq chiziq uzunligini, ko'pburchak perimetrini, to'g'ri to'rtburchak, kvadratning yuzini (paletka yordamida) topish malakasini egallab olishlari kerak.

Arifmetik, algebraik, geometrik materialni o'rganish bilan uzviy ravishda o'quvchilarni asosiy miqdorlar – uzunlik, vaqt, massa, yuza, baho, hajm, tezlik bilan tanishtirish, shuningdek, bu miqdorlarning o'lchov birliklari, har xil o'lchov asboblari yordamida o'lchash usullari bilan tanishtiriladi. Isimli sonlar ustida amallar ismsiz sonlar ustida amallar bajarish bilan bir vaqtda bajariladi, chunki ikkala hol asosida ham 10 lik sanoq sistemasi yotadi.

Masalalar yechish yordamida arifmetik amallarning, amallar

xossalarning, amallar natijalari bilan komponentalari orasidagi bog'lanishlarning mazmuni ochiladi.

1- sinfdan qo'shish va ayirishga doir matnli masalalar real predmetlar yoki ularning tasvirlari ustida amaliy ishlarni bajarishga tayangan holda qaraladi.

Predmetlarni sanash natijasida javob olinadi. +, -, = ishoralari kiritilgandan keyin masalani yechimi tenglik ko'rinishda bajariladi.

Oldin sodda masalalar o'rganilib, asta - sekin murakkab masalalarga o'tiladi.

O'quvchilar masala matnini mustaqil o'qishni, uning sharti va savolini tushunishni, ma'lum va noma'lum miqdorlarni ajrata olishni, masala shartini qisqa yozishni, uni rasm yoki chizma bilan illyustratsiyalashni, yechish reja tuzishni, zarur amallarni tanlashni, hisoblashni bajarishni, yechimni tekshirishni va javobni yozishni o'rganib olishlari kerak.

Shunday qilib, masalalar matematikani turmush bilan bog'lab o'rganish vositasi, matematik tushunchalarning har xil tomonlarini ochib beradigan turli hayotiy-iqtisodiy vaziyatlar bilan ta'minlovchi matematik bilimlarning tadbiq qilinish doirasidan iboratdir. Bundan tashqari, masalalar yechish jarayonida o'quvchilar turmushda zarur bo'ladigan amaliy o'quv, malaka va ko'nikmalarni egallaydilar, foydali faktlar bilan tanishadilar.

Matematika darslarida o'qituvchi o'quvchilarning xotirasini, tasavvuri, diqqati, nutqini va mantiqiy tafakkurlarini rivojlantirishning real imkoniyatlariga ega bo'ladi, bu imkoniyatdan to'laroq foydalanish kerak.

BOSHLANG'ICH SINFLARDA TEST SAVOLLARI VA UNDA FOYDALANISH

Test atamasini birinchi marta Amerikalik psixolog J.Kittel tomonidan 1890-yilda kiritilgan. Test atamasi inglizcha test so'zidan olingan bo'lib, tekshirish, nazorat, sinov ma'nolarini bildiradi. Test topshiriqlari - ta'lim natijalari xolisona nazorat qilishning didaktik va texnologik vositalardan hisoblanadi.

1) O'tilgan mavzuni mustahkamlash uchun zarur bo'ladigan testlar.

2) Mantiqiy fikrlash qobiliyatini o'stiruvchi testlar.

3) Yangi mavzuni mukammal o'zlashtirish uchun ishlatiladigan testlar.

4) O'quvchilarni mustaqil fikrlashga o'rgatuvchi testlar.

Testni o'qituvchi faqat o'tgan darslardan olishi mumkin chunki o'quvchi aniq bilgan mavzularni osonlik bilan tahlil qilib, ikkilanmay belgilaydi. Ayniqsa o'yin, rasm, boshqotirma tariqasida berilgan testlar o'quvchilarda ko'proq qiziqish uyg'otadi. Bunday testlar o'qishga qiziqishi yo'q bolani ham o'ziga jalb qiladi.

Respublikamizda o'quvchilar bilimini baholashda test sinovlaridan unumli foydalanilmoqda, chunki test asosida o'z-o'zini baholash o'qituvchining ham mehnatini yengillashtiradi va o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Test tuzishda o'quvchilarning yoshi, bilim darajasini hisobga olish zarur. Dars o'quvchilardan har tomonlama bilimdon bo'lishni talab qiladi. Bilim poydevori asosan boshlang'ich sinfdan qo'yilar ekan, o'qituvchilardan katta mahoratlar talab etadi. Shulardan eng asosiylari o'quvchilarning tasavvur doirasini kengaytirish va erkin fikrlash qobiliyatini rivojlantirishdir. Fikrlash doirasini kengaytirish boshlang'ich sinflarda testlardan foydalanish katta samara beradi. Test o'quvchilarni saviyasini aniqlash bilan bir qatorda uni o'ylashga, izlashga, fikrlashga da'vat etadi. Boshlang'ich sinfdayoq, testlarni tashkil qilish, javobini belgilashga odatlangan o'quvchi yuqori sinflarga o'tganda test topshiriqlarini hech ikkilanmay bemalol bajara oladi.

Test- vaqtini tejash, dars mohiyatini yaxshi o'zlashtirishga yordam beradi. Shuning uchun test savollari avvalo, og'zaki tarzda butun sinf o'quvchilari bilan yechish kerak bo'ladi. Og'zaki muhokama etilgan testdan o'quvchilar mustaqil xulosa chiqaradi.

O'quvchilar 2-sinfdayoq mustaqil yozish va o'qish qobiliyatiga ega bo'ladilar. Ana shunda yozuv testlardan foydalansa bo'ladilar. Ona tili, o'qish, matematika darslaridan mavzuni mustahkamlash uchun test o'tkazsa bo'ladi.

MATEMATIKA FANIDAN FOYDALANISH UCHUN TESTLAR NAMUNASI

Testning bir necha turlari mavjud.

Oddiy test (ochiq test)

Testning bu usulida javoblar variantlarda beriladi.

1. Qovunni og'irligi 3 kg, karamni og'irligi ham shuncha. Karamni og'irligini toping?
a) 3kg b) 6kg c) 9kg
2. 99 dan keyin qaysi son keladi?
a) 90 b) 100 c) 98
3. To'rtala burchagi ham to'g'ri to'rtburchak nima deyiladi?
a) uchburchak b) aylana c) to'g'ri to'rtburchak
4. Javonni birinchi qatorida 10 ta, ikkinchi qatorida 8 ta kitob bor. Javonda 6 ta kitob olindi. Nechta kitob qoldi?
a) 8 b) 12 c) 14
5. Ayirmani toping. $50-46$
a) 4 b) 10 c) 29
6. Yig'indini toping. $46+44$
a) 54 b) 90 c) 2
7. Javobi 18 ga teng bo'lgan misolni toping.
a) $6+6+5$ b) $7+3+9$ c) $7+5+6$
8. Bola bir sonni o'ylaydi. U o'ylagan songa 9 ni qo'shib, 14 hosil qilindi. Bola o'ylagan sonni toping.
a) 13 b) 5 c) 8
9. 18 dan 6 ta kam bo'lgan sonni toping.
a) 24 b) 12 c) 3
10. To'rtta tomoni teng bo'lgan to'g'ri to'rtburchak nima deb ataladi?
a) uchburchak b) kvadrat c) kesma

Yopiq test

Testning bu usulida faqat savollar beriladi.

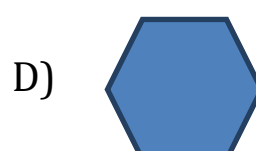
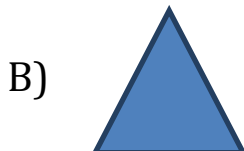
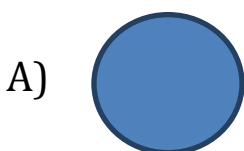
1. Qovunni og'irligi 3 kg, karamni og'irligi ham shuncha. Karamni og'irligini toping?
2. 99 dan keyin qaysi son keladi?
3. To'rtala burchagi ham to'g'ri to'rtburchak nima deyiladi?

4. Javonni birinchi qatorida 10 ta, ikkinchi qatorida 8 ta kitob bor. Javonda 6 ta kitob olindi. Nechta kitob qoldi?
5. Ayirmani toping. $50-46$
6. Yig'indini toping. $46+44$
7. Javobi 18 ga teng bo'lgan misolni toping.
8. Bola bir sonni o'ylaydi. U o'ylagan songa 9 ni qo'shib, 14 hosil qilindi. Bola o'ylagan sonni toping.
9. 18 dan 6 ta kam bo'lgan sonni toping.
10. To'rtta tomoni teng bo'lgan to'g'ri to'rtburchak nima deb ataladi?
 1. Samolyot 350 km/soat tezlik bilan 700 km masofani bosib o'tdi. Samolyot necha soat uchgan?
 2. Bolalar bog'chasiga 80 kg mandarin olib kelindi. 9 kun mobaynida 8 kg dan mandarin yeyildi. Necha kg mandarin qoldi?
 3. 3 sutka necha soat?
 4. $25 \cdot 100$ ning ko'paytmasi?
 5. Uzunlik o'lchov birligi .
 6. $0 \cdot 4240$ ning ko'paytmasi?
 7. Erkinda 48 ta yong'oq bor edi. U yong'oqlarning yarmini ukasiga berdi. Qolganining yarmini singlisiga berdi. Erkinda necha yong'oq qoldi?
 8. 42 va 21 sonlarning ayirmasi 3 sonidan necha marta katta?
 10. 962707 sonida necha ming bor?
 11. Ifodaning qiymati $24397 + 37658$
 12. Noma'lum sonni toping $x-1918=20512$
 13. $844:4$ sonlarining bo'linmasi
 - 14.

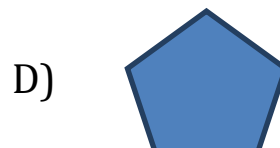
Rasmi test

Testning bu usulida javoblar rasmlarda ifodalanadi.

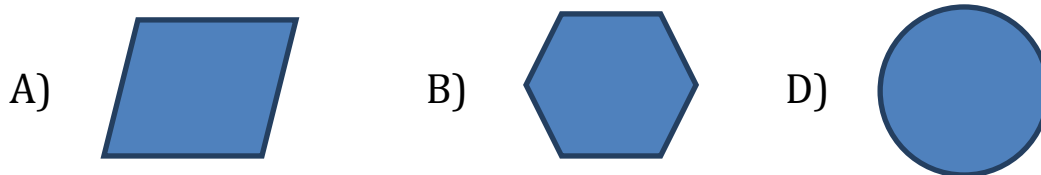
1. Uchburchak shaklini belgilang.

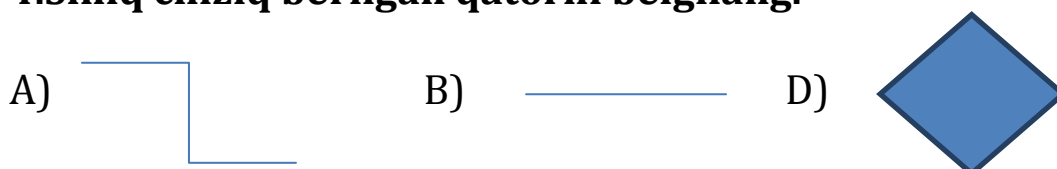
2. Kvadrat shaklini belgilang.

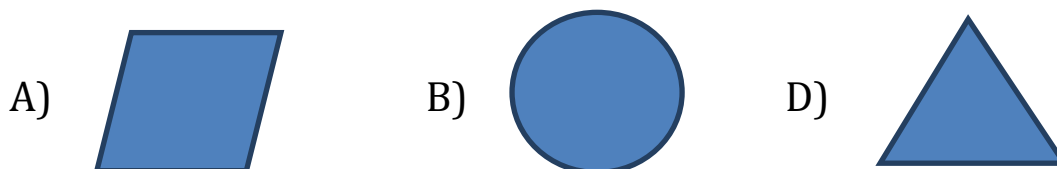
3. Ko'pburchak shaklini belgilang.

4. Siniq chiziq berilgan qatorni belgilang.

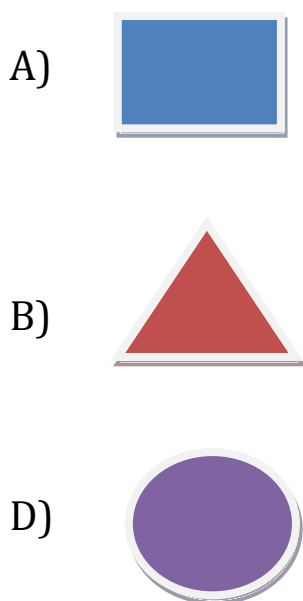

5. Aylana shaklini belgilang.

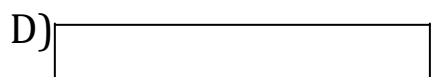
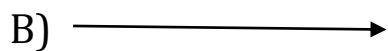

Rasmi test:

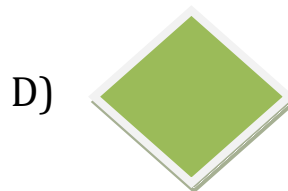
1. Berilgan shakllardan uchburchakni toping.

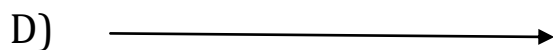
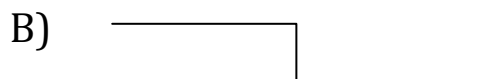
2. Kesmani toping.

3. Burchagi bo'lmagan shaklni aniqlang.

4. Siniq chiziqni toping.

5. Quyidagi rasmlardan qaysi birida geometrik shakllarni ko'rish mumkin?

“Ha”, “Yo‘q” testi

1. Qo‘shishni ayirish amali bilan tekshirish mumkinmi?
A) Ha
B) Yo‘q
2. Aylanani burchagi bormi?
A) Ha
B) Yo‘q
3. Kilogramm og‘irlik o‘lchovga kiradimi?
A) Ha
B) Yo‘q
4. 17dan 5ni ayirsak 13 bo‘ladimi?
A) Ha
B) Yo‘q
5. 18 dan 9 ni ayirsak 9 bo‘ladimi?
A) Ha
B) Yo‘q

Testlar

1. Qovunni og‘irligi 3 kg, karamni og‘irligi ham shuncha. Karamni og‘irligini toping?
a) 3kg b) 6kg c) 9kg
2. 99 dan keyin qaysi son keladi?
a) 90 b) 100 c) 98
3. To‘rtala burchagi ham to‘g‘ri to‘rtburchak nima deyiladi?
a) uchburchak b) aylana c) to‘g‘ri to‘rtburchak
4. Javonni birinchi qatorida 10 ta, ikkinchi qatorida 8 ta kitob bor. Javonda 6 ta kitob olindi. Nechta kitob qoldi?
a) 8 b) 12 c) 14
5. Ayirmani toping. $500 - 460$
a) 40 b) 50 c) 60
6. Yig‘indini toping. $46 + 44$
a) 54 b) 90 c) 2
7. Javobi 18 ga teng bo‘lgan misolni toping.
a) $6 + 6 + 5$ b) $7 + 3 + 9$ c) $7 + 5 + 6$
8. Bola bir sonni o‘ylaydi. U o‘ylagan songa 9 ni qo‘shib, 14 hosil qilindi. Bola o‘ylagan sonni toping.
a) 13 b) 5 c) 8
9. 3 xonali sonlar qanday sonlar?

- a) o'nlik b) birlik s) yuzlik
 10.4 ni 4ga ko'paytirsak va 4ga bo'lsak necha son hosil bo'ladi?
 a) 1 b) 4 s) 0
- 11.Olmalar soni 40 ta, o'quvchilar soni 11ta. Har-bir o'quvchiga 4tadan olma bersak nechta o'quvchiga olma yetmaydi?
 a) 3 o'quvchiga b) 1ta o'quvchiga s) hammasiga yetadi
12. $4 \times 4 + 4 = ?$ to'g'ri javobni ko'rsating.
 a) 18 b) 15 s) 20
13. 999 dan keyin qaysi son keladi?
 b) a) 900 b) 1000 c) 989
14. To'rtala burchagi ham to'g'ri to'rtburchak nima deyiladi?
 a) uchburchak b) aylana c) to'g'ri to'rtburchak
15. Javonni birinchi qatorida 100 ta, ikkinchi qatorida 80 ta kitob bor. Javondan 60 ta kitob olindi.Nechta kitob qoldi?
 a) 80 b) 120 c) 140
16. Ayirmani toping. $500 - 460$
 a) 40 b) 100 c) 29
17. 520 va 250 ning yig'indisini toping;
 a) 770; b) 780; c) 790;
- 18.3 xonali sonlar qanday sonlar?
 b) o'nlik b) birlik s) yuzlik
- 19.4 ni 4ga ko'paytirsak va 4ga bo'lsak necha son hosil bo'ladi?
 b) 1 b) 4 s) 0
- 20.Olmalar soni 40 ta, o'quvchilar soni 11ta. Har-bir o'quvchiga 4tadan olma bersak nechta o'quvchiga olma yetmaydi?
 b) 3 o'quvchiga b) 1ta o'quvchiga s) hammasiga yetadi
21. $4 \times 4 + 4 = ?$ to'g'ri javobni ko'rsating.
 c) 18 b) 15 s) 20
- 22.99 dan keyin qaysi son keladi?
 a) 90 b) 100 c) 98

Yopiq test

1. Tenglama nima?
2. Javobi 180 ga teng bo'lgan misollar ayting.
3. 3 xonali sonlar qanday sonlar?
4. 4 ni 4ga ko'paytirsak va 4ga bo'lsak necha son hosil bo'ladi?
5. Olmalar soni 40 ta, o'quvchilar soni 11ta. Har-bir o'quvchiga 4 tadan olma bersak nechta o'quvchiga olma yetmaydi?
6. To'rtala burchagi ham to'g'ri to'rtburchak nima deyiladi?

7. 5 ni 5ga ko'paytirsak va 5ga bo'lsak necha son hosil bo'ladi?
8. $4 \cdot 4 + 4 = ?$ to'g'ri javobni ayting.
9. Yig'indini toping. $460 + 44$
10. Javobi 18 ga teng bo'lgan misolni ayting.
11. Bola bir sonni o'ylaydi. U o'ylagan songa 7 ni qo'shib, 21 hosil qilindi. Bola o'ylagan sonni toping.
12.3 xonali sonlar qanday sonlar?
13. 9 ni 4ga ko'paytirsak va 4ga bo'lsak necha son hosil bo'ladi?

Rasmlı test

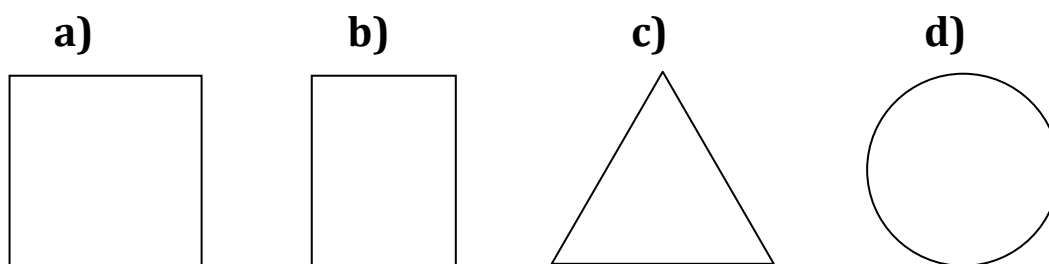
1. Rasmlarda qanday geometric shakllar bor?

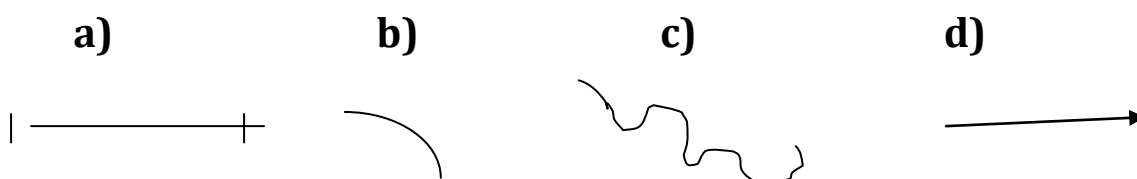
2. Sabzavot ekinlari qanday shakllarga o'zshaydi?

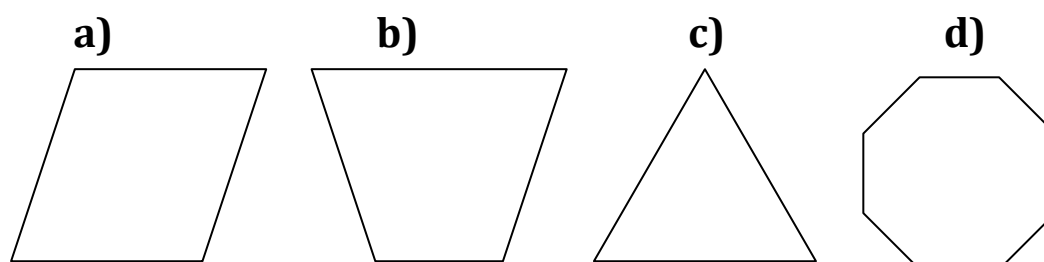
3. Bu shakllar ichidan to`g`ri to`rtburchakni ko`rsating.

4. Bu shakllar ichidan kesmani ko`rsating.

5. Bu shakllar ichidan kesmani ko`rsating.

1. Birga birni
Qo'shdi ikki
Birdan keyin
Keldi ...?
2. Sakkizga qo'shdik birni,
Hosil qildik ...ni.
To'qqiz qadam tashladik,
... miz o'ynadik.

3.Rasm asosida masala tuzing

4. Olma-olma
Bog'da olma
Xomlariga
Tegma, olma
Kuz kelganda
Pishdi olma
Yerga tap-tap
Tushdi olma.

Olmani qaysi geometrik shaklga o`xshatasiz?

5. Deraza romida nechta geometric shakl bor?

6. Rasm asosida ifoda tuzib, qaysi ishorani qo'yish mumkin:

a) =;

b) >;

c) <;

7. Qaysi bayram aks etgan?

a) Navro'z;

b) Yangi yil bayrami;

c) 8-mart

8.O'nta o'rdak uchadi
Suvga kelib qo'nadi
Beshta-beshta barmoqlar,
Oo'shsak nechta bo'ladi?

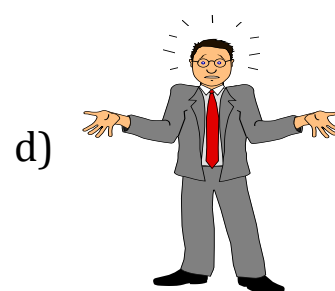
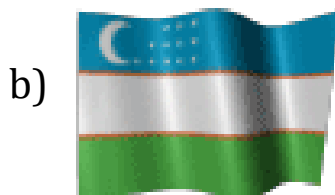
9.Sakkizta sariq chumchuq,
Bog'imda uchdi churq-churq
To'rttasi u yon ketdi
To'rttasi bu yon ketdi.
Qoldi nechta chumchuq?

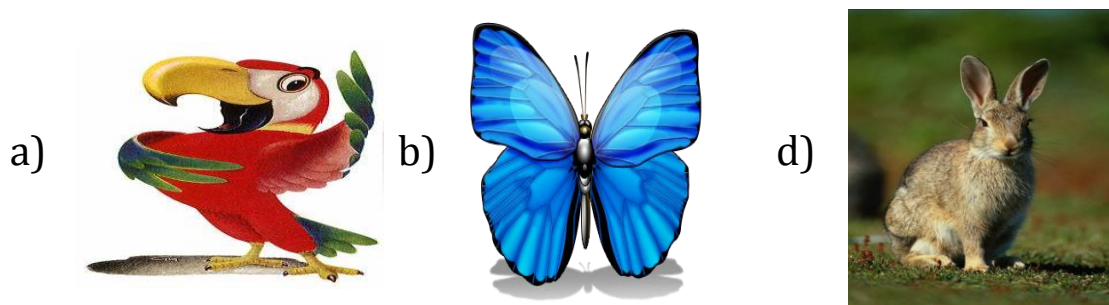
10. Aziz ne'mat bu ...

11.Davlat ramzi tasvirlangan rasm?

12. Tez yuguradigan, ikki quloqli, "qo`rqqoq" hayvon qaysi rasmda tasvirlangan?

13. Sport bilan shug`ullanayotgan bola?

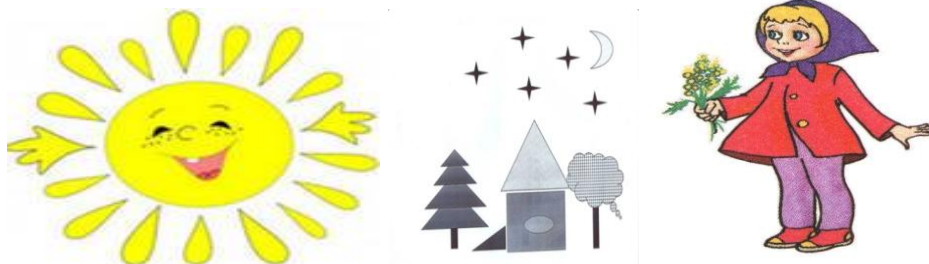
14. Davlatimiz bayrog`ida nechta yulduz tasviri aks ettirilgan?

- a) 11 b) 13 d) 12

15. Topishmoqning javobini toping.

Bir otasi, bir onasi,
Necha yuz ming bolasi.

16. Topishmoqning javobini toping.

Tili yo'g'-u qilar hikoya
Hamma narsa haqida boplab.
Hamma joyga borar oyoqsiz,
Dono qilar zehningni toblab.

17. Davlatimiz bayroqida nimalar aks etgan?

- a) oy, yulduzlar, ko'k, oq, yashil rang hamda qizil rangdagi chiziqlar
- b) yulduzlar, ko'k, oq, yashil rang hamda qizil rangdagi chiziqlar
- c) oy, yulduzlar, ko'k, oq, yashil rang hamda sariq rangdagi chiziqlar

18. Noma'lum ko'paytuvchini toping. $3 \cdot x = 21$ $x=?$

- a) 6
- b) 7
- c) 5

19. Noma'lum ko'paytuvchini toping. $x \cdot 6 = 18$ $x=?$

- a) 3
- b) 5
- c) 4

20. Ko`paytmani toping. $4 \cdot 5 = x$. $x=?$

- a) 16
- b) 18
- c) 20

21. Ko`paytuvchilardan biri noma`lum bo`lsa...

- a) Ma`lum bo`lgan ko`paytuvchini ko`paytmaga bo`lish kerak
- b) Ko`paytmani ma`lum bo`lgan ko`paytuvchiga bo`lish kerak
- c) Ko`paytmani ma`lum bo`lgan ko`paytuvchiga qo`shish kerak

22. Ko`paytmani toping. $9 \cdot 4 = x$. $x=?$

- a) 54
- b) 27
- c) 36

23. Noma`lum ko`paytuvchini toping. $7 \cdot x = 28$

- a) 4
- b) 3
- c) 5

24. Bo`linmani toping. $35:7=x$. $x=?$

- a) 3
- b) 5
- c) 6

25. Bo`luvchini toping.

$27:x=3$ $x=?$

- a) 8
- b) 7
- c) 9

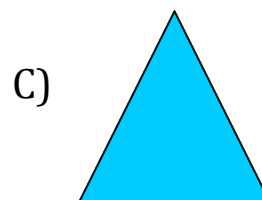
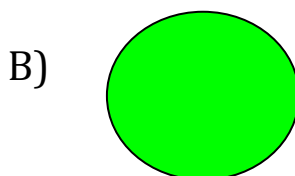
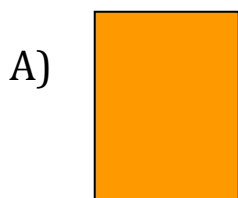
26. Bo`luvchini toping. $24:x=6$

- a) 5
- b) 4
- c) 7

27. Yig`indini toping. $38+15=?$

- a) 51
- b) 55
- c) 53
- d)

28. Uch burchakni toping ?

XULOSA

Boshlang'ich ta'lim jarayonini bolaning mantiqiy tafakkur qila olish salohiyati, aqliy rivojlanishi, dunyoqarashi, savodxonligi va o'z-o'zini anglash salohiyatini shakllantirishga, jismonan sog'lom bo'lishiga, moddiy borliq go'zalliklarini his eta olishga, go'zallik va nafosatdan zavqlana olish, milliy urf-odatlarni o'zida singdirish va ardoqlash, ularga rioya qilishga o'rgatish.

Boshlang'ich ta'lim o'quvchilarining mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini shakllantirish va rivojlantirishga o'z fikrlarini mustaqil bayon qila olish, egallagan bilimlarini ijtimoiy faoliyatlarda qo'llash hamda ta'limni ikkinchi bosqichidan o'qishni davom ettirish uchun matematika tayyorgarlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

O'rganish jarayonida eng avvalo o'quvchilar nazariy bilimlari sistemasini shuningdek, ularda hisoblash, o'lchash va grafik ko'nikmalarning ma'lum aniq sistemasini egallashlari kerak, boshqacha aytganda, bu sistema eng sodda amallarni bajarishdan iborat bo'lib, ko'p marta takrorlash hisobiga avtomatizmgacha etkaziladi. Bu vazifani yetarlicha baholamaslik amalda bolalar bilimlarining pasayishiga olib keladi.

O'qitish o'quvchilar bilimlarini ongli egallashlarini va yetarlicha yuqori darajada umumlashtirishlarni ta'minlashi zarur, shuningdek, o'quvchilar imkoni boricha mustaqil ravishda qonuniyat va munosabatlarni ochishni og'zaki va yozma xulosalar qilishni o'rganishlari kerak. Boshlang'ich maktab matematika dasturi xuddi shunga yo'naltiradi, unda o'qitishda nazariylik saviyasini oshirish ochiq - oydin ifodalangan, nazariy va amaliyotning uzviy bog'liqligining ahamiyati ko'rsatilgan.

Ushbu vazifalarni muvaffaqiyatli bajarishda o'qituvchiga fanlardan test savollari ishlab chiqish va darslarda qo'llash katta yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Uzviylashtirilgan DTS va o'quv dasturi 2010 yil.
2. Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodikasi. Toshkent O'qituvchi" 2012 y.
3. Azimov B. Matematika . O'qituvchilar uchun metodik qo'llanma. Toshkent 2012 .
4. Yo'ldoshev J.G', Usmonov S.A. Pedagogik texnologiya asoslari. O'qituvchi» 2011.
5. Tolipov U. Pedagogik texnologiyaning asosiy tamoyillari. "Xalq ta'limi", 5-son, 2001.
6. Burxonov S, Xudoyorov O', Norqulova Q. 3-sinf matematika darsligi.
7. Boshlang'ich ta'lim 2014 yil 5- son.
8. www.ziyonet.uz
9. www.arxiv.uz

MUNDARIJA

Kirish	3
1.Boshlang'ich matematika ta'limining maqsad va vazifalari	4
2.Boshlang'ich sinflarda test savollari va undan foydalanish	7
3. Matematika fanidan foydalanish uchun testlar namunasi.....	9
Xulosa.....	23
Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.....	24

TUXTAYEV OLIMJON XOLMURODOVICH

BOSHLANG'ICH SINFLARDA TESTLARDAN FOYDALANISH

Texnik muharrir *Abdullayev F.*

Terishga berildi: 08.01.2021 y.

Bosishga ruxsat berildi: 08.01.2021 y.

Ofset bosma qog'ozi. Qog'oz bichimi 60x84 ¹/₁₆.

«Cambria» garniturasida. Ofset bosma usuli.

1,75 bosma taboq Adadi:50nusxa.

Buyurtma №3/20

Samarqand viloyati Samarqand viloyat xalq ta'limi xodimlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish hududiy markazi bosmaxonasida chop etildi.

Samarqand shahar, Boysunqur ko'chasi 3-uy.

